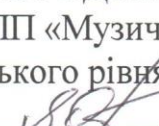

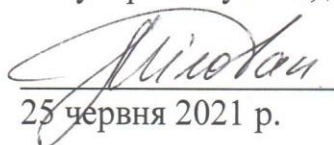
Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедра концертмейстерства

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант ОПП «Музичне мистецтво»
бакалаврського рівня вищої освіти,
доцент Я. Олексів
25 червня 2021 р.

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету фортепіано, джазу та
популярної музики, доцент

 Т. МІЛОДАН
25 червня 2021 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор
 М. КУШНІР
25 червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практика концертмейстерська

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Профілізація	Фортепіано
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової професійно-практичної підготовки (ОК 3.1.15)
Загальний обсяг	2 кредити ЄКТС (60 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Термін викладання	5-8 семестри
Факультет	Фортепіано, джазу та популярної музики
Форма навчання	Денна, заочна

Робоча програма навчальної дисципліни «Практика концертмейстерська» для профілізації «Фортепіано» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 12).

Розробники:

МАКАРА Марія Степанівна – професор кафедри концертмейстерства
ЛИПЕЦЬКА Марія Любомирівна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри концертмейстерства

Робоча програма навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас» затверджена на засіданні кафедри концертмейстерства від 23 червня 2021 р., протокол № 11.

1.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – підготовка висококваліфікованих і різнобічно розвинутих музикантів, що володіють повним набором компетентностей, потрібних для виконавської та педагогічної роботи піаніста ХХІ-го століття.

Основними завданнями дисципліни є навчання студента співпраці з різними виконавцями (вокалістами, інструменталістами, диригентами), вміння працювати в театрі опери та балету, читати з листа і транспонувати.

2.КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1. Загальні компетенції

ЗК1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово

ЗК2. Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність до розв'язання проблем.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність до критики та самокритики.

ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.

ЗК10. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК13. Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.

ЗК14. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у творчовиконавській діяльності.

СК3. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

- СК4.** Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- СК5.** Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
- СК6.** Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- СК7.** Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- СК8.** Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- СК9.** Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
- СК10.** Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК11.** Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- СК12.** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- СК13.** Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
- СК15.** Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
- СК16.** Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
- СК17.** Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3.ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (РН)

- РН1.** Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час творчо-виконавської діяльності.
- РН2.** Володіти методами та навичками ансамблевої гри / хорового співу, репетиційної роботи та концертних виступів.
- РН3.** Демонструвати різні методики удосконалення творчо-виконавської діяльності.
- РН4.** Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
- РН5.** Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
- РН8.** Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
- РН9.** Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / та лекторській практичній діяльності.
- РН10.** Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- РН13.** Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

PH14. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ А СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами								
	Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамени		Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна Робота (денна/заочна)	I курс	II курс	III курс	IV курс				
						Всього (денна/заочна)	у тому числі:				Семестри							
	Лекційні (денна/заочна)	Індивідуальні (денна/заочна)	Практичні (денна/заочна)				1	2	3		4	5	6	7	8			
	Практика концертмейстерська		6,8			2	60	30/ 6			30/ 6	30/ 54					7/ 2	8/ 1

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Загальний обсяг	Кількість годин				Самостійна робота (денна/заочна)
				Аудиторних				
				Всього (денна/заочна)	у тому числі:			
					Лекційні (денна/заочна)	Індивідуальні (денна/заочна)	Практичні (денна/заочна)	
III		1	30	15/3			15/3	15/27
	5	0,5	15	7/2			7/2	8/13
IV	6	0,5	15	8/1			8/1	7/14
		1	30	15/3			15/3	15/27
	7	0,5	15	7/2			7/2	8/13
	8	0,5	15	8/1			8/1	7/14

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5 СЕМЕСТР – практика у класі хорového та оперно-симфонічного диригування

	<i>Зміст роботи</i>	<i>аудиторні години</i>	<i>самостійна робота</i>
1.	Знайомство з специфікою роботи концертмейстера в класі хорového та симфонічного диригування. Пасивна практика.	1/1	1/4
2.	Знайомство з технікою диригування	2/1	1/4
3.	Вивчення творів програми студента класу хорového оперно-симфонічного диригування	2/-	3/3
4.	Участь в заняттях в класі диригування.	2/-	3/2
	Разом	7/2	8/13

6 СЕМЕСТР - практика у класі хорového та оперно-симфонічного диригування

Залік: виконання 2-3 творів з програми, які вивчалися в класі хорového, оперно-симфонічного диригування

	<i>Зміст роботи</i>	<i>аудиторні години</i>	<i>самостійна робота</i>
1.	Робота над новими творами класу викладача. Знайомство з творчістю композиторів..	2/-	2/4
2.	Репетиційна робота з студентами- диригентами	3/1	2/4
3.	Репетиційна робота з концертмейстером класу диригування	3/-	2/4
4	Підготовка до підсумкового контролю		1/2
	Разом	8/1	7/14

7 СЕМЕСТР - практика в класі сольного (камерного) співу.

	<i>Зміст роботи</i>	<i>аудиторні години</i>	<i>самостійна робота</i>
1.	Ознайомлення та розбір програми студента. Пасивна практика	1/-	2/3
2.	Ознайомлення з методикою викладання вокалу	2/1	2/3
3.	Робота над відтворенням стилю, вдосконалення ансамблю, додання технічних труднощів.	2/1	2/3
6.	Репетиційні заняття з солістом	2/-	2/4
	Разом	7/2	8/13

8 СЕМЕСТР – практика в класі сольного (камерного) співу

Залік: виконання творів з програми вокаліста. Можлива участь в концерті.

	Зміст роботи	аудиторні години	самостійна робота
1.	Ознайомлення та розбір програми.	2/-	1/2
2.	Репетиційна робота над вивченням арій із солістом. Долання проблем стилю, відчуття ансамблю	2/-	2/4
3.	Робота над вивченням вокальних творів. Робота над відтворенням стилю, вдосконалення ансамблю, долання технічних труднощів.	2/1	2/4
6.	Репетиційні заняття з солістами	2/-	1/2
7.	Підготовка до підсумкового контролю		1/2
	Разом	8/1	7/14

6. КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з поточного та семестрового контролю

	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Поточним контролем є робота студента в класі, підсумковим контролем – залік.

Критерій оцінки є багаторівневим поняттям, яке стосується результату праці студента протягом певного часу. Він складається з об'єктивних та

суб'єктивних факторів оцінки. Під «суб'єктивним», в даному випадку, розуміється обдарованість виконавця. Під «об'єктивним» – його ставлення до професії, що виявляється у виконанні даної програми. **Базове поняття критерію оцінки – це «художнє враження», яке містить основні компоненти оціночних факторів.**

Виконання оцінюється за національною шкалою: **відмінно, добре, задовільно, незадовільно.**

Відмінно А(90-100). Найвище художнє враження.

Бездоганне виконання тексту творів, чітке та вправне додання технічних труднощів. Високий рівень обдарованості: яскрава музикальність та артистизм; міцна виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання), бездоганне відчуття дуету.

Володіння звуком належної якості, динамікою, виявлення належного розуміння особливостей стилістики виконуваних творів, відсутність порушень у фразуванні, гра з дотриманням виконавських традицій;

Володіння правильною технологією виконавського процесу, виконавським диханням, технікою штрихів, звуковидобування, звуковедення, артикуляцією, свобідною пальцевою технікою;

Відчуття збалансованого звучання з солістом, спільної концепції трактування творів;

Виявлення артистизму, виразності, дотримання норм сценічної поведінки;

Досконале виконання програми: високий рівень складності, зрілість інтерпретації, розуміння стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Високий ступінь обдарованості: яскрава музикальність та артистизм; міцна виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання).

Також враховуються концертні виступи в якості концертмейстера.

Добре В (82-89), С (74-81). Добре художнє враження.

Добрий ступінь обдарованості: музикальність, артистизм, виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання).

Добрий ступінь відчуття дуету, володіння технічними ресурсами, звучністю;

Добре виконання програми: високий рівень складності, зрілість інтерпретації, розуміння стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Добра працездатність. Незначні похибки у виконанні програми.

Задовільно D (64-73), E (60-63). Посереднє художнє враження.

Середній ступінь обдарованості. Нестабільне відчуття дуету/ансамблю, будь-якого з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, ритмоволі (часткова стабільність виконання).

Недостатнє володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Задовільне виконання програми: середній рівень складності, зрілості інтерпретації, розуміння стилю та жанру, недостатнє професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Середня працездатність. Помилки при виконанні програми.

Незадовільно FX (35-59) – незадовільне художнє враження (з можливістю повторного складання екзамену або заліку)

Середній ступінь обдарованості. Відсутність будь-якого з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, ритмоволі (часткова або недостатня стабільність виконання) та професійних навиків.

Недостатнє володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Незадовільне виконання програми: недостатній рівень складності, незрілість інтерпретації, нерозуміння стилю та жанру, непрофесійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Низька працездатність. Значні проблеми у спільному виконанні програми.

Незадовільно F (0-34) – незадовільне художнє враження (з обов'язковим повторним вивченням матеріалу екзамену або заліку). Середній ступінь обдарованості. Відсутність музикальності, артистизму, недостатня стабільність виконання. Низьке володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Низький рівень виконання програми: недостатній рівень складності, незрілість інтерпретації, нерозуміння стилю та жанру, відсутність виконавського мислення.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. Методи контролю

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.

3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці року.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

9.1. Список реко мендованої літератури:

1. Аккомпанемент как профессия и искусство (тексты лекций); сост. С.В. Савари. Харьков, 1993. Вып.1. 60 с.
2. Брянская Ф. Навыки игры с листа, его структура и принципы развития. *Вопросы фортепианной педагогики*; под общ. ред. В.Натансона. М.: Музыка, 1976. Вып.4. С.46–62.
3. Брюхачёва Е. Аранжировка трудноисполняемых мест клавира оперы «Евгений Онегин» // *О работе концертмейстера* : сб. статей ; ред.-сост. М. Смирнов. М. : Музыка, 1974. С. 135–159.
4. Виноградов К. О специфике творческих взаимоотношений пианиста-концертмейстера и певца // *Музыкальное исполнительство и современность* : сб. статей ; сост. М. Смирнов. М. : Музыка, 1988. Вып. 1. С. 156–179.
5. Воскресенская Т. Заметки о чтении с листа в классе аккомпанемента // *О мастерстве ансамблиста*: сб. научн. трудов (Ленингр.консерватория); отв. ред. Т.А. Воронина. Л., 1986. С.31–48.
6. Гольденвейзер А. Несколько мыслей о воспитании певца // *Советская музыка*. 1952. № 9. С. 72–74.
7. Готлиб А. Заметки о фортепианном ансамбле // *Музыкальное исполнительство*; сост., общ. ред. Г. Я. Эдельмана. М. : Музыка, 1973. Восьмой сб. статей. С. 75–101.
8. Готлиб А. Основы ансамблевой техники. М. : Музыка, 1971. 96 с.
9. Готлиб А. Фактура и тембр в ансамблевом произведении // *Музыкальное исполнительство*; сост. и общ. ред. В. Ю. Григорьева, Н. П. Корыхаловой, В. А. Натансона. М. : Музыка, 1976. Девятый сб. статей. С. 106–139.
10. Гусев В. Психология коллективного творчества // *Содружество наук и тайны творчества* ; под. ред. Б. С. Мейлаха. М. : Музыка, 1968. С. 47–69.
11. Деличиева Н. О воспитании певца-художника // *Музыкальное исполнительство*; сост. и общ. ред. Ю. Григорьева, В. А. Натансона. М. : Музыка, 1979. Десятый сб. статей. С. 77–106.
12. Инструменты духового оркестра /сост. Б. Т.Кожевников. М. : Музыка, 1984. 140 с.
13. Колесса М. Основы техніки диригування. К. : Держ. вид-во, 1960. 200 с.

14. Крючков Н. Искусство аккомпанемента как предмет обучения. Л. : Музгиз, 1961. 72 с., ил.
15. Кубанцева Е.И. Концертмейстерский класс: учебное пособие. М. : Кодор, 2002.
16. Лабанців–Попко З. Сто піаністів Галичини. Львів : Наукове товариство ім. Т. Шевченка, 2008. 224 с.
17. Люблинский А. Теория и практика аккомпанемента: методические основы. Л.: Музыка, 1972.
18. Модр А. Музыкальные инструменты; общ. ред. Ю. Александрова. М. : Музгиз, 1959. 267 с.
19. Молчанова Т. О. Галицька концертмейстерська школа : наук. енциклопедичний довідник. Львів : Сполом, 2014. 176 с.
20. Молчанова Т. О. Мистецтво піаніста-концертмейстера : навчальний посібник; вид. доп., переробл. Львів : Сполом, 2007. 216 с.
21. Молчанова Т. О. Мистецтво піаніста-концертмейстера у культурно-історичному контексті: історія, теорія, практика: монографія. Львів: Ліга-прес, 2015. 558 с.
22. Молчанова Т. О. Мала енциклопедія піаніста-концертмейстера, артиста камерного ансамблю : наук. довідник. Львів : Сполом, 2013. 288 с.
23. Молчанова Т. Пианисты-аккомпаниаторы, концертмейстеры, артисты камерного и фортепианного ансамбля : энциклопедия. Львов : Сполом, 2015. 636 с. : портр.
24. Мур Дж. Певец и аккомпаниатор/ пер. с англ.; предисл. В. Н. Чачавы. М. : Радуга, 1987. 432 с.
25. Особливості роботи концертмейстера над вокальними творами: методичні рекомендації / авт.–упор. Л.М. Ніколаєва. К., 2002. (Міністерство культури і мистецтв України. Республ. метод. кабінет навч. закладів мистецтв і культури).
26. Полтавцев И. Курс чтения хоровых партитур : учебное пособие : в 2-х ч. М. : Музгиз, 1963. Ч. 1. 300 с.
27. Полтавцев И. Курс чтения хоровых партитур : учебное пособие : в 2-х ч. М. Музгиз, 1965. Ч. 2 228 с.
28. Рафалович О. Транспонирование в классе фортепиано; под ред. Л. Н. Раабена. Л.: Музгиз, 1963. 38 с.
29. Савари С. В. Азбука аккомпанемента: учебное пособие; ред. А.Я.Гросов. Донецк: ООО «Юго-Восток ЛТД», 2005. 72 с.
30. Рогаль-Левицкий Дм. Беседы об оркестре; ред. В. Егорова. М. : Музгиз, 1961. 288 с.
31. Робота над оперними аріями та їх різновидами в класі концертмейстерства : метод. рекомендації / упор. Л. М. Ніколаєва. К., 1998. 29 с. (Міністерство культури і мистецтв України. Республ. метод. кабінет навч. закладів мистецтв і культури).
32. Савари С. Речитатив: проблемы аккомпанемента : учебное пособие ; ред. О. А. Шумилина. Донецк : ДГМА им. С. Прокофьева, 2006. 50 с.

- 33.Скоробогатько Н. Нотатки оперного концертмейстера. К. : Муз. Україна, 1973. 332 с.
- 34.Транспозиция вокальных аккомпанементов: методические рекомендации /сост. С.Савари, Ж.Скобцова. К.,1990. (Міністерство культури і мистецтв України. Республ. метод. кабінет навч. закладів мистецтв і культури).
- 35.Хавкина-Трахтер Р. Работа в концертмейстерском классе. Некоторые общие соображения // *Вопросы фортепианной педагогики*. М.: Музыка, 1976. Вып. 4. С. 134–146.
- 36.Чистякова М. Своего рода ассистент дирижера: беседа с оперным концертмейстером Л. Могилевской // *Советская музыка*. 1991. № 11. С. 68–71.
- 37.Чишко О. Певческий голос и его свойства. М., Л. : Музыка, 1966. 48 с.
- 38.Чтение хоровых партитур в концертмейстерском классе : метод. рекомендации по курсу «концертмейстерский класс» для музыкальных вузов/ сост. А. Мирошникова. К., 1990. 28 с. (Министерство культуры Украинской ССР. Республ. метод. кабинет по учебным заведениям искусств и культуры).
- 39.Шендерович Е. В концертмейстерском классе. Размышления педагога. М. : Музыка, 1996. 207 с.
- 40.Шендерович Е. С певцом на концертной эстраде. Иерусалим : Иерусалимский издательский центр, 1997. 252 с.
- 41.Шендерович Е. О преодолении пианистических трудностей в клавирах: советы аккомпаниатора. Л. : Музыка, 1972. 48 с.

9.2. Репертуарні вимоги.

1. Партитури творів для різноманітних хорових складів, в т.ч. творів для хору з оркестром.
2. Партитури творів для орізних сркестрових складів.
3. Твори для сольного, камерного співу.
4. Партитури вокальних номерів з опер.